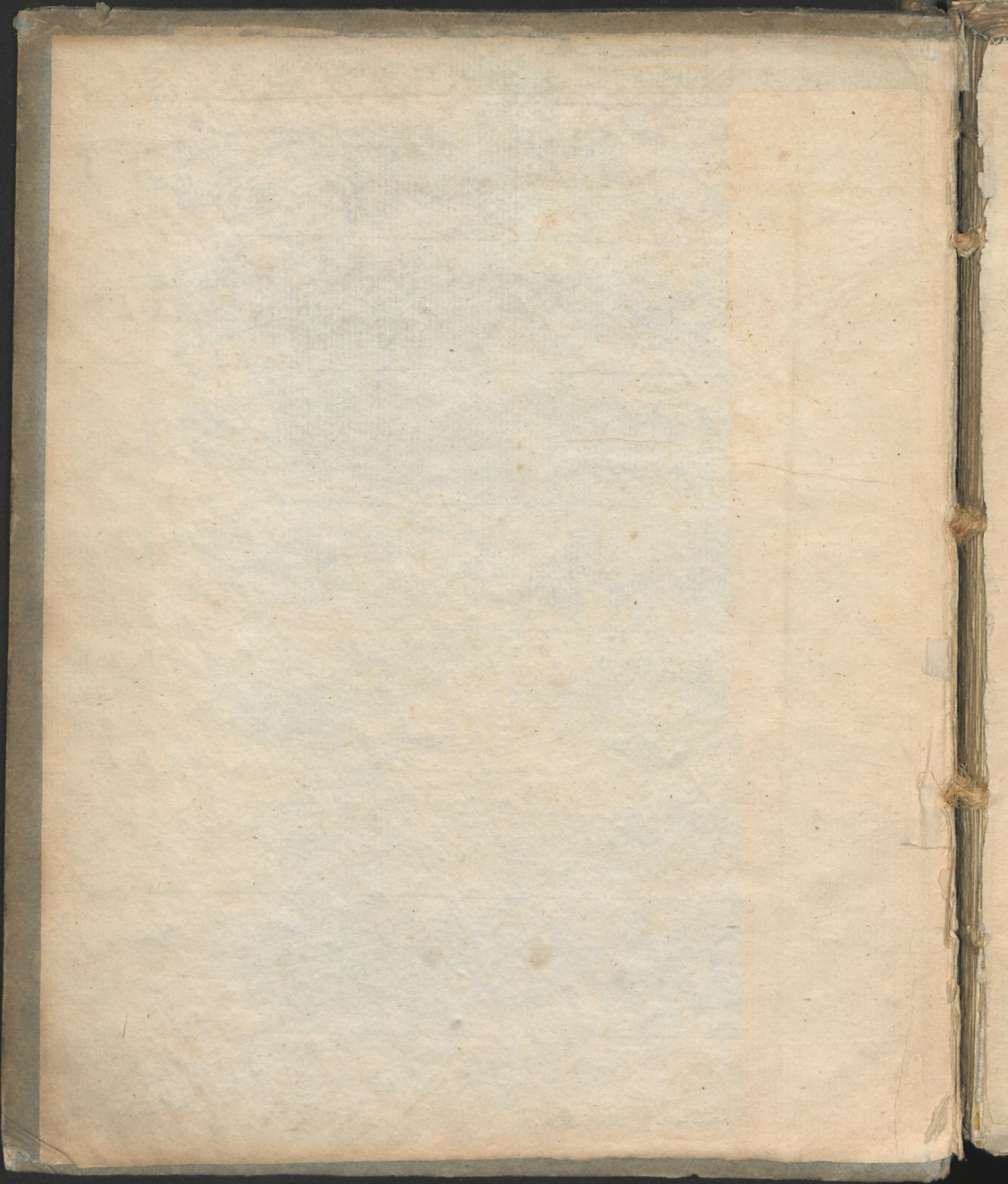

37

77

PETECHLEARVM
BENIGNISSIMAE INDOLIS
SINGVLARE EXEMPLVM,

PRAESIDE

PETRO IMMANVELE HARTMANNO,

PHIL. ET MED. DOCT. PATHOLOG. THERAP. CHEM. ET BOTAN. PROF.
PVBL. ORDIN. ACAD. CAESAR. NAT. CVR. ET ELECTOR. MOCVNT. ER-
FVRT. SCIENT. VTIL. ITEMQVE SOCIETAT. BEROLINENS. NATVR.
SCRVTATOR. ET DVICAL. TEVTON. HELMSTAD. SODALE, ORDINIS
MEDICI HOC TEMPORE DECANO,

AD D. XVII. IVLII MDCCCLXXX.

MEDICI DOCTORIS HONORES

SOLEMNI LEGITIMOQVE RITV CAPESSVRVS

PVBLICE EXPONET

AVCTOR

IOANNES GODOFREDVS FERDINANDVS

VECHNER

BEHNA LVSATVS.

TRAIECTI AD VIADRVM,
E TYPOGRAPHEO WINTERIANO.

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
MICHIGAN
ANN ARBOR, MICHIGAN
MEDICAL DEPARTMENT
JOHANNES GODOFRIDUS TERDINGHVS

TERDINGHVS
WILHELMUS

PROOEMIVM.

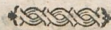
Τὸ δὲ Φυᾶ, κρᾶτιστον ἅπαν.

PINDARVS in *Olymp. Od. IX.*

Aureum profecto hoc PINDARI effatum, quod de naturali ingeniorum propensione edidit, de iis quoque conuenientissime valet corporis adfectibus, in quos saepe numero humana natura sua

A 2

spon-

sponte, praeter medici opinionem, fertur, quosque adeo, non sine insigni aegrotantis hominis alleuamento, in huius salutem, velut optima medicatrix, conuertit. Cuius generis exempla, nae! ego nescio, cur anxie quaeramus: cum tot tamque variae morborum sint iudicationes, Graeci κρίσεις appellat, quas salutariter prouida mouet natura. Vtcunque autem haec sint, scire licet, interdum ex his adeo rarae obseruationis accidere φαινόμενα, vt omnino peculiari commemoratione videantur digna: ne forte, dum ex improviso incidunt, mendenti inanem iniiciant metum, eiusque
cir-

circulos turbent. Quotusquisque est, cui non terribile sit eorum ^{ἑξαιθημάτων} nomen, quae nunc vulgo *petechias* vocamus; haud raro putridarum malignarumque febrium comites: nihilo minus sunt passim eiusdem generis exempla obseruata, quae benignissimae et nequaquam funestae fuerunt indolis, immo omni accessoria caruerunt febre. Forte accidit fortuna, vt nostro quoque *optimo Praesidi* huius generis exemplum nuper casus offerret: quod vicissim nunc vobis offero, lectores beneuoli, tanquam aliquod laborum academicorum specimen, si meis votis euentus respondet, haud in-

A 3

fru-

fructuosum futurum. *Primo* ergo totius huius exempli historiam sum enarraturus, *deinque* pathologicam eiusdem additurus aestimationem. Quodsi passim hic erraue- ro, me rectiora docete, lectores; mihi enim dictum puto illud veteris poëtae:

Νέος πεφουκῶς πολλὰ χρηστὰ μάνθανε.

SECTIO

SECTIO PRIOR HISTORICA.

§. I.

*Morborum paullo ante praegressorum
recensio.*

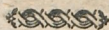
Ego vero dum fingulare quoddam petechiarum benignissimarum exemplum enarraturus sum, id mihi dari negotii, existimo, vt, qui paullo ante eadem in aegrota antecesserunt, morbos breuiter exponam: vnde forte lectoribus constare poterunt rationes, quibus enatae sunt hae, de quibus nunc differere institui, petechiae. Exeunte circiter mense Aprili nuper elapsi anni honestissima quaedam femina, vix viginti tres annos supergressa, diuini que verbi praecogni nupta, facili felicique partu ediderat filiolum, nec expeditus secundinarum lochiorumque defuerat prouentus. Ceterum puerperae a natura erat temperies sanguinea, in cholericam parum vergens, corporisque habitus mediocris, neque gracilis nimis, neque nimis obesus. Mite ad haec et ab educatione modestum ingenium, et, vt sui ordinis matronas decet, grauissimorum animi adfectuum abstinens.

Ad

Ad duodeuicesimum a partu diem lochia, quae sufficienter vterum purgauerant, profluere desierunt. In lacte secernendo natura nec, ut saepe solet, febriculam concitauerat, nec aliam qualemcunque creauerat molestiam. Ergo, elapsis tribus hebdomadibus, ipsa sibi visa est puerpera absolute sana, pristinisque viribus perfecte valens. Neque iustus modicusque ciborum deficiebat appetitus, eidemque conueniens alui obsequium. Sed ecce! laeta haec fors parum fuit diuturna. Quippe subito, nescio, quo casu quaque de causa, versus vesperam vicesimi quarti post partum diei atrocissimi intestinorum dolores vna cum frequentissimis alui deiectionibus cruentis feminam hanc inuaserunt: postquam praecedentibus aliquot diebus diarrhoea inciderat haud admodum frequens, mox biliosa visa, mox solummodo mucosa, rarius intestinorum torminibus molesta. Iam vero cum aluinorum profluuiorum frequentia intendebantur tormenta perpetuique fere tenesmi; accedebat febricula et insigne virium decrementum, ciborumque nausea: fitis vero intensior aegrotam pessime vexabat. Haec dum accidunt, tres iam praeterierant dies, molestiarum cruciatuumque plenissimi, cum demum *Praesidis nostri* consilium auxiliumque efflagitatur. Hic igitur, ad aegro-

aegrotam profectus, viresque huius admodum detritas deprehendens, a consueto emeticorum euacuantiumque usu abstinuit; in id potissimum intentus, ut partim acrem corruptamque intestinorum colluuiem inuolueret, temperaret, leniretque, partim impetuosum reliquorum humorum vitalium haec ad loca adfluxum, quoad eius fieri posset, auerteret imminueretque. Proinde, priori scopo satisfactorius, apozemata cum ex decorticato hordeo, tum ex radicibus altheae Salapque, tum ex pedibus vitulinis veruecinisue, tum ex notissimis illis Sago granulis, confici iussit, potuique ordinario destinavit. Eadem decocta quoque enematum loco habuit, ut tenefmi molestias mitigaret. Verum enim verò, ut posteriorem quoque finem obtineret, intestinorumque infirmitati quomodocunque prospiceret, ex corticibus Simaroubae et salicis laureae, quam pentandram dixit LINNAEVS, saturatum decoctum aquosum conficiendum curavit: hoc quidem consilio, ut utriusque corticis duae drachmae, coniunctim aqua decoctae deinceps colatae, et sensim ab aegrota haustae, singulis diebus destinarentur. Qua ratione effectum est, ut non solum mox febricula ista dysenterica cederet, sed etiam copiosae istae alui deiectiones infrequentiores minusque torminosae euade-

B rent,

rent, ipso quoque tenesmo inter haec mox sublato. Vix denique sex diebus praeterlapsis prorsus omnia atque singula dysenteriae symptomata euauerunt, et, aluo quoque ad consuetum naturae ordinem redeunte, confirmatoque denuo ciborum appetitu, aegrota ipsa, quippe iuuenili vigore eximie alleuata, mox pristinas recuperauit vires, et ad perfectam rediit sanitatem.

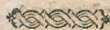
§. II.

Petechiarum improuisus prouentus.

Ex eo tempore circitur exactum erat vnus hebdomadis spatium, cum forte *Praeses* noster, Heliopolin nostram Marchicam (*Sonnenburg*) proficiscens, in itinere eundem hunc pagum, vbi degebat ista femina, attingeret, hancque adeo denuo inuiferet. Laeta serenoque vultu in vestibulo excepit eum, cuius consilio paullo ante conualuerat, et, de valetudine quaesita, superesse quidquam nuperae infirmitatis, negauit. Abiit ergo hilari animo, quo tendebat, Heliopolin *Praeses*. Vbi vix duo dies commoratus ex inopinato a dictae feminae parente litteras accepit sollicitudinis plenissimas; quibus vehementer rogabatur *Praeses*, velit accelerare reuersio-

fio-

tionem: quandoquidem dilectissimae filiae nouus morbus, pessimis exanthematibus incedens, summum, immo funestum, vitae periculum minari videretur. Ergo vix aliquot horis post, conuerso itinere, rediit ad aegrotam *Praeses* noster, eandemque in lecto, parentis sui iussu, decumbentemprehendit. Subrisit ipsa, sibi que recte esse, iterum iterumque adfirmavit: detrahi sibi cibum, quem maxime appeteret; detineri se in lecto, quae belle valeret; suffundi parentis vultum sollicitudinis notis sine omni causa, vehementer est conquesta. Apparuisse forte heri versus vesperam maculas liuidas in vniuersa thoracis regione, cum filiolum suam mammis admoueret: hinc metus curarumque argumentum. Se ipsam haud aeque exinde inquietari: quod non solum se optime validam sentiret, verum etiam nullis doloribus, nullis praecordiorum anxietatibus vrgeretur. Se bene dormire, ciborum esse appetentem, digerere eosdem recte, alium officii sui esse memorem, vires firmas, mammas lacteo abundare succo, animum esse hilarem, et cetera. Quidnam ergo superesset ad perfectam valetudinem, quaesivit, simulque, quasi verbis suis fidem factura, manum porrexit, ut articularum ictus explorari posset. Atque haec, obseruante *Praeside* nostro, micabant pulsu aequali, magno,

nequaquam tamen duro, et temperatissime accelerato; aberat vero ea celeritas atque frequentia, quae febris praesentiam declarat. Tum quoque placido vultu formidolosa illa ostendit exanthemata, quae suorum animos tanto commouerant metu. Erant omnino primo adspectu ita comparata, ut vel maxime impauido cor perfrigefacere possent. In vniuerso enim thorace, praesertim circa collum manusque, in abdomine, utroque brachio et femore, passim quoque ad suras, tam innumerabilis macularum paruarum rotundarum, hinc inde etiam maiorum et inaequalis figurae, omnium vero singularumque planarum, nec vllibi eleuatarum tumentiumue, infidebat copia, ut tota cutis quasi vno eodemque colore tincta videretur. Ad haec ingratus ille, ex nigro fuscus, macularum color, qui omnium idem erat, cum peior et detestabilior erat adspectu, tum facile maximam periculi suspicionem mouebat. Verum enim vero cetera intuens optimus Praeses noster, et inprimis febris absentiam respiciens, iussit omnes, praesertim anxium suspensumque curis parentem, bono esse animo, nullasque inde infidias, aegrotantis vitae instructas, metuere. Forte enim tunc temporis Praefidi venerat in mentem istud illustris RVDOLPHI AVGVSTINI VOGELII: *Quibus*

bus petechiae, dicentis (a), sine febre sunt, his nullum periculum inde imminet. Ad haec etiam, quod medicamentorum promte facileque comparandorum opportunitas deerat, nullius remedii usus aegrotae est imperatus, praeter tenuem diaetam frequentemque aquae simplicis, citri acore temperatae, potum. Cavit quoque suis monitis praeceptisque Praeses, ne, ut antea sollicitus parens instituerat, aegrotam plumearum culcitarum mole obrueretur, ad noxiam frigefactionem, inprimis nocturnam, arcendam sufficere lodiculam ratus; vernum enim tempus iam in aestatem inclinabat, idoneo calore temperiem aëris satis mitigante. Eadem quoque de causa liber aëris ad conclave accessus neutiquam est prohibitus. Vale nunc dixit aegrotae, et adfectum iter domum continuavit Praeses. Sed triduo post ipse denuo Heliëpolin vocabatur: qua in via non potuit sibi temperare, quin aegrotam istam inuideret. Cum ex inopinato adveniret, simulque curiosus anxiusque ille parens abesset, deprehendit aegram in sella sedentem, et, pro nostrarum muliercularum more, fila artificiosè trahentem implicantemque (*Fillet*); ceterum, ut nuper, laetam optimeque valentem. Neque toto trium horum dierum interiectu

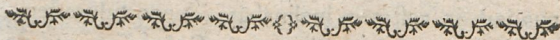
B 3

alia

e) In Praelection. de cognoscend. et curand. corpor. hum. adfect. §. 145.

alia fuit feminae huius conditio. De petechialium istarum macularum statu quaesita narrauit: istas altero post *Praesidis* discessum die sensim fuscum deposuisse colorem, et ex roseo flavescere coepisse; dehinc pedetentim euanuisse, paucasque istas adhuc superstites, quasque monstrauit, vix conspicuo quodam pallide flauo colore a reliqua cute distingui. Medici ergo consilio non amplius egentem hanc feminam, inter vota diuturnae valetudinis optimae, reliquit *Praeses*; quam deinde saepe numero durabili sanitate fruentem reuifit.

SECTIO POSTERIOR DOGMATICA.

§. III.

Παρακρίσις quaedam.

Non quidem insolentissimae sunt obseruationes benignarum huiusmodi petechiarum, quarum singulare quoddam nunc paullo ante recensui exemplum: haud aequae tamen frequenter, ac reliqua exanthematicorum morborum genera, imprimis mali moris petechiae, medicis clinicis offerri solent. Vnde etiam
fa-

factum esse videtur, ut, si quando huius generis benignae inciderent petechiae, peculiari commemoratione ab obseruatoribus medicis dignae sint aestimatae. Nostri non est instituti, omnes singulosque eruere scriptores, qui exanthematicos huius ordinis huiusque benignitatis adfectus obseruando animaduuerunt, animaduerosque scriptis suis exposuerunt; quippe academici libelli cancellis circumscribimur: eos tamen, qui nuper publicam huiusmodi petechiarum mentionem fecerunt, tacite nunc praeterire non licet. Primo loco nominabimus CAROLVM STRACKIVM, in academia Moguntina medicinam atque chirurgiam non sine nominis sui celebritate publice profitentem: qui in singulari commentariolo, quem *de morbo cum petechiis* inscripsit (b), varia benignarum nullaque febre stipatarum petechiarum exempla exposuit (c). Hunc excipiat IOANNES AVGVSTVS PHILIPPVS GESNERVS, politer Noerdingensis celeberrimus, principisque Oettingo-Wallersteinensis a consiliis; a quo itidem aliquot petechiarum sine sine febre exempla sunt obseruata, et in *obseruationum medicarum physicarumque*

b) Proderunt *Obseruationes medicinales de morbo cum petechiis, et qua ratione eadem medendum sit*, Carolsruhae, 1767. in 8.

c) *Libr. cit.* pag. 119. seqq.

que fasciculum (d) relata. Circa idem tempus vir clarissimus, EDVARDVS GRAAF, solemnem de *petechiis sine febre* dissertationem Goettingae edidit, scribendi opportunitatem ex memorabili huius generis exemplo, quod luculentius descriptum dedit (e), nactus. Nuperrime denique ANDREAS DVNCANVS, collegii medici Edimburgensis sodalis, itemque theoriae atque praxeos medicae professor, haud prioris dissimile exemplum obseruauit, et peculiari commentariolo, *morborum singularium historis*, ab ipso editis (f), inserto, curatius illustrauit. Verum enim vero, utcunque haec omnia sint, tamen singula cum nostro, quod exposuimus, exemplo non prorsus conueniunt: siue huius incredibilem, quae ad coniuncta symptomata pertinet, benignitatem spectes, siue ipsas illarum petechiarum, ratione inprimis figurae, rationes. Scire enim sequentia, oportet lectores. Partim in omnibus istis aegrotantibus, de quibus ante dicti celebres viri retulerunt, ipsa exanthemata petechialia variae figurae diuersaque

d) *Volum. III.* pag. 205. seq. Nordlingae, 1771. in 8.

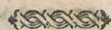
e) Dissertatione hac aegerrime adhuc careo: sed expositae historiae rationes ex DVNCANO cognoui.

f) Vtor versione germanica, Lipsiae, 1779. in 8. edita; cuius confer pag. 68. seq.

que coloris vibicibus erant distincta: partim etiam istae maculae deprehendebantur fugaces inconstantesque, mox euanescentes, mox vero denuo erumpentes. Symptomatum autem, tam antecedentium, quam superuenientium, conditio plurimum cum iis, quae veris scorbuticis esse solent familiaria, conueniebat. Gingiuarum nariumque cruentum stillicidium, capitis dolores, artuum lassitudo, immo praecordiorum angor a macularum istarum regressu, et id genus alia, profecto in istis exemplis suspectam reddere debuerunt istorum petechialium exanthematum benignitatem, licet febris abesset, euentusque salutem aegrotantibus praestaret. Quanto laetior expeditiorque eius aegrotae, cuius historiam tradidimus, fuit conditio! Superato enim dysenterico alui profluvio perfecta iam redierat valetudo, et tunc diu post, vel ipsa ignorante aegra, supra descriptorum exanthematum acciderat proventus, nunquam forte, aut saltem sine terrore, obseruatus, nisi meticulosus parentis animus sollicitudinem metumque diffudisset. Nihilo minus aegra, ex interno sensu saluae constantisque suae valetudinis conscia, parum inde perturbari se animo est passa. Proinde etiam ipsa exanthemata sine noxio regressu persistebant, donec naturali ordine dissoluta euanescerent. Praecordia

C

non

non angebantur, fitis ciborumque appetitus naturae institutis conueniebant, ventriculus rectissime digerebat accepta alimenta, et, quae restabant superflua, obsequioso permittebantur aluo, in iisdem expellendis apte occupato. Nec in reliquorum colorum officio deficiebat natura. Vnde etiam cordi arteriisque suum manebat robur, aequali iustoque humorum impulsu satis abunde se manifestans.

§. IV.

Pathologica horum exanthematum aestimatio.

Verum enim vero, cum omnium corporis humani actionum, et ipsarum quoque vitalium, indoles atque conditio in praesenti aegrotata deprehenderetur placida, moderata, naturaeque conueniens, et nihilo fecius copiosissima memorabilium exanthematum ad cutem propulsio contingeret, merito a nobis exspectaturos esse lectores, existimamus, ut nunc, quoad eius fieri poterit, expediamus: primo cuiusnam morborum generi ante descripta exanthemata apte subiici possint; deinceps quaenam materies aliena et excrementitia suo ad vasa cutanea decubita oriundis iisdem ansam dederit? Generis de-
fini-

finitio haud omnino facilis est expeditu. *Petechias* diximus, partim quod cum iisdem maculis, quae malignarum febrium petechialium comites esse solent, figura, colore, ambituque conuenire videbantur, partim etiam quod reliqui isti, quos supra excitauimus, clarissimi viri ad exempla, a nostro parum abludentia, idem petechiarum nomen transtulerunt. Quod si tamen simplex hoc petechiarum displiceat nomen, quoniam plerumque malignitatis notam in medicorum scholis simul inuoluit, per nos licet, aliud constitui genus congruumque nomen. Quo consilio nobis certe *phoenigmi* genus, a FRANC. BOISSIERIO de SAVVAGES definitum (g), prae reliquis placet: quod omnium optime ad illa, de quibus nunc disseruimus, exanthemata referri potest. *Phoenigmus* enim, docente SAVVAGESIO (h), est morbus apyretus, cutis rubedine diffusa, maculata, virgata, vel punctata notatus. Differt a purpura scarlatina, rubeola, aliisque phlegmasiis exanthematicis, quod nulla febre stipetur; a gutta rosea, herpete, pernione, aliisque vitiis maculosis, quod magnam cutis partem obsideat. Haec de genere sint satis. A quamam vero materie impura et excrementitia

C 2

titia

g) Nosolog. method. Tom. III. Part. II. pag. 496.

h) *Ibidem*.

titia deriuari possit dictorum exanthematum prouentus, non aperte liquet. Ad difficilem hanc rem expediendam ad sequentia attendere nos oportet, cum reliquorum istorum huius generis exemplorum historiis, quas ante excitati clarissimi auctores tradiderunt, conferenda. *Primo* memoratu omnino dignum videtur, has ipsas maculas, quas supra descripsimus, non auferre atque suppressere acrem in subiecta cute doloris sensum, quandocumque maculosus locus acus apice pungitur aut discinditur. Hoc ipso experimento quoque in praedicta femina explorauit maculas petechiales *Praeses* noster, praceptorum hac super re a celeberrimo THEOPHILO LOBB *(i)* datorum probe memor. Singulae, quas acus punxerat, maculae acriter doluerunt. Haec omnia in maligni moris putridaeque originis petechiis contraria eueniunt. Quaslibet enim posterioris huius generis commode tot dixeris sphacelos, quot maculae deprehenduntur. Hinc etiam accidit, ut, quae aliarum corporis humani partium, necrosi tactarum, conditio esse solet, acu punctae hae petechiae nullum aegrotantibus imprimant doloris sensum

i) In der Anleitung zur ausübenden Arzneykunst; Lipsiae. 1772. pag. 226.

sum (k). *Dein* etiam obseruando negligi haud decet, quod, si omnino iustae benignitatis fuerint hae ipsae, de quibus nunc disserimus, petechiae, nullus pruritus, nedum obscurus quidam dolor, in iis locis, quae a petechiis obsidentur, sentiatur. Quo nomine illas, quae in supra descripta aegrota apparuerunt, maculas exempli loco excitare possumus. Minus his benignae erant naturae, quas illustris GESNERVS (l) descripsit; quod ab iisdem aegrotantium cutis vehementer pruriebat, et velut formicabat. Neque *Graafiana* atque *Duncaniana* exempla omni acrimoniae morbosae, et, ut veri videtur simillimum, scorbuticae, suspicione liberari possunt: quod tam proxime antecedentia, quam superuenientia symptomata, verbi causa, sanguinis ex naribus gingiuisque stillicidium, capitis dolores, vomitiones, et cetera, satis superque demonstrarunt, inhaesisse sanguinis massae stimuli quidquam, tam agenti cordi, quam irritabilibus sensibilibusque cor-

C 3

po-

k) Vidit ipse optimus *Praefes* noster in honestissima quadam matrona, quae celebri cuidam literatoque viro nupserat, eiusmodi nigerrimas et profus sphacelosas petechias in miliarium decursu sua sponte ortas, nec calido regimine aut eiusdem generis medicamentis extorsas; quibus satis profunde acus, sine omni aegrotantis dolore, insigi poterat. Interim, quae dei est gratia, viuit adhuc, vitalique vescitur aura.

l) *Libr. et loc. citat.*

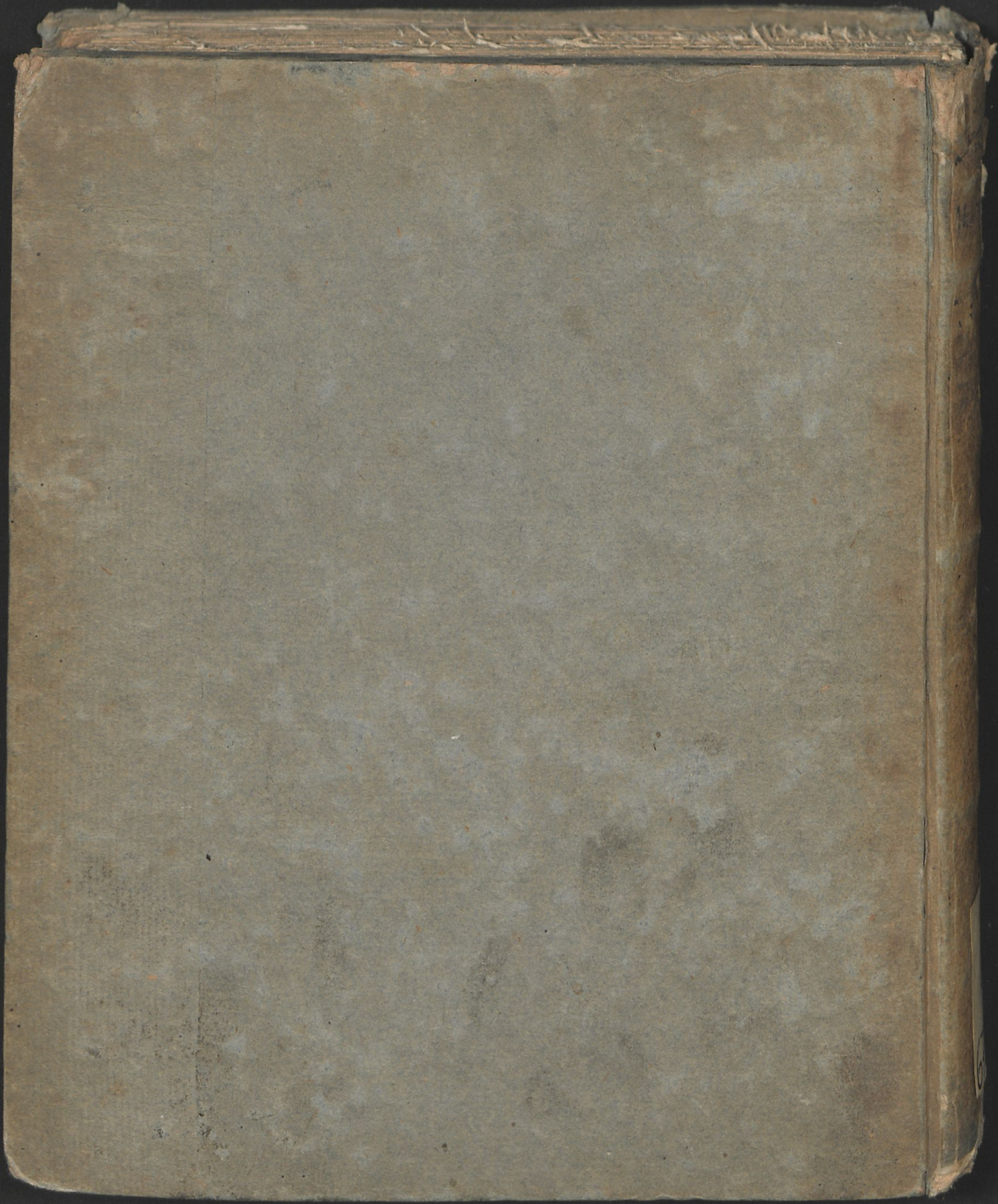
poris partibus passim molesti. Denique hoc etiam
medicae attentionis interest, quod adeo blanda
omnique irritamento carens huiusmodi petechiarum
est natura, ut cum naturali humoris perspirabilis
meatu colluuiem illam alienam et a sanguine excep-
tam, quae ipsarum fons est et origo, ad cutanea vascula
placide propellant, nec impetuosiori cordis impetu,
celerique et frequenti arteriarum ictu, febrem vocant
medici, ad expulsionem habeant opus. Qualiscun-
que autem haec sit colluuius, aut quodcumque san-
guinis inquinamentum, cui saltem in praesenti ae-
grotata petechiarum prouentus adiudicari potuit, hoc
omne certe, nisi coniectura egregie fallimur, leuiter
corruptis particulis biliosis atque sanguineis, eo
tempore, quo aegrotam nostram dysentericus vexa-
bat alui fluxus, in vniuerso intestinorum tubo, ob
acriorem istius morbi irritationem, copiosius con-
fluentibus, et hinc partim quidem per aluum
eiectis, partim vero, et, ut videtur, haud exigua
sui parte, vna cum chylo intestinalique lymphâ a
bibulis venularum lectearum osculis sensim sorptis,
et sanguini adfusis, debetur. Hinc ergo cum tota
sanguinis mole sensim a vi impetuque cordis per in-
finitos vasorum meatus circumactae hae particulae,
aliqua forte ex parte, intestino motu attritae relo-
lu-

lutaque, ad varia humani corporis cola peruenerunt, ibidemque foras sunt eiecctae: crudiores vero minusque resolutae earundem molecularae, et adeo reliquis specificae, vt aiunt, grauiiores, eoque nomine, sicut ex physiologicis constat, canalium suorum axin sectantes, vltimis demum exhalantium arteriolarum angustiis impulsae, haeserunt tandem sub transparente cuticula, Malpighiano mucos intermistae, maculasque efformarunt; donec ad extremum noua adfluente lymphae penitus dilutae sunt, viamque, quo abeant, inuenerunt. Hac a lenta mutatione fit quoque conspicua his in maculis, dum euanescere incipiunt, coloris mutatio; quae in omnibus huiusmodi exemplis obseruatur. Quod autem ex ipso primarum viarum tractu benignarum petechiarum origines deducere ausi sumus, nolite admodum mirari, lectores: quandoquidem sunt magnae auctoritatis aequae, ac doctrinae viri, qui ipsarum malignarum petechiarum ortum ex intestinorum varia colluue deducunt. Namque supra iam honorifice excitatus RUDOLPHVS AVGVSTINVS VOGELIVS, postquam variis de petechiarum ortu causaque sententiis ad sensum denegaratus suum: *Contra*, inquit (m),
a pu-

m) *Libr. allegar.* pag. 109.

*a putrida in primis viis haerente colluue rectius
excludi videntur petechiae.* Haec sunt, quae su-
per singulari hoc benignarum petechiarum exem-
plo breuiter commentari licuit nobis: cui fa-
cto si faueatis, lectores, habebimus, cur
hoc labore non operam oleumque
perdidisse videamur.

17

PETECHIARVM
BENIGNISSIMAE INDOLIS
SINGVLARE EXEMPLVM,

PRAESIDE

PETRO IMMANVELE HARTMANNO,

PHIL. ET MED. DOCT. PATHOLOG. THERAP. CHEM. ET BOTAN. PROF.
PVBL. ORDIN. ACAD. CAESAR. NAT. CVR. ET ELECTOR. MOGVNT. ER-
FVRT. SCIENT. VTIL. ITEMQVE SOCIETAT. BEROLINENS. NATVR.
SCRVTATOR. ET DVICAL. TEVTON. HELMSTAD. SODALE, ORDINIS
MEDICI HOC TEMPORE DECANO,

AD D. XVII. IVLII cIoIoCCLXXX.

MEDICI DOCTORISHONORES

SOLEMNI LEGITIMOQVE RITV CAPESSVRVS

PVBLICE EXPONET

AVCTOR

IOANNES GODOFREDVS FERDINANDVS

VECHNER

BEHNA LVSTATVS.

TRAIECTI AD VIADRVV,
E TYPOGRAPHEO WINTERIANO.

